

*Flora
Vincit
Omnia*
de bloem
overwint
alles

Kunstenaar Dette van der Molen startte ruim 20 jaar geleden met biologisch-dynamische bloementeelt. Bij haar verhuizingen reisden de bloemen met haar mee. Ze maakt boeketten voor abonnees en voor feestelijke gelegenheden.

We hebben sinds anderhalf jaar een mooie nieuwe plek gevonden waar we al onze passies en creativiteit kunnen uitleven. Het verhaal van ons leven gaat door en krijgt na de verhuizing naar Sauwerd nieuwe betekenis. Ik ben een optimist, ontwikkelingsgericht en noem de plek Hildegards hof, naar de middeleeuwse mystica Hildegard van Bingen. Zij zegt: "Uit lichtend groen zijn hemel en aarde geschapen en alle schoonheid van de wereld." De groene kiemende levenskracht noemt ze

Viriditas en de *homo recreans* is de schepende mens. Hiermee kan ik aan de slag! De bloemplanten en sommige struiken verhuizen van de Noord-Drentse zandgrond naar de zware klei van het bijzondere Reitdiepgebied in Groningen.

Lente 2019. Een pittige klus voor de stekken met nog maar weinig haarworteltjes, voor een bodem die om meer leven schenkende kracht vraagt in zeer droge tijd. “De planten hebben stress”, zegt onze bio-landbouw buurman, “de grond moet het doen”. Enkele planten groeien nauwelijks, ze blijven halfhoog en maken als overlevingsstrategie vroeg bloem en zaad. Nu zijn het echte *slow flowers*. Als ik ze verplant naar een betere plek zie ik kromgetrokken wortels ... Net als mijn tenen. Ik sta erbij en kan er moeilijk tegen. Op mijn bureau staat een troostrijke tekst van een Chinese wijsgeer: “Wie van een tuin houdt en hem begrijpt zal er voldoening in vinden.” Planten zijn net familieleden, sommige reizen al vanuit de eerste tuin in 1997 met ons mee. Op deze nieuwe plek worden ze met veel helpende handen en alle leven scheppende en vormgevende krachten verzorgd. En dan gedurende de winter en in dit voorjaar werkt de groene kracht *Viriditas*: de bloemen komen terug!

Twintig jaar geleden begon de experimentele zoektocht naar het kweken en samenstellen van een mooi biologisch boeket. Zaden leggen in de aarde is elke keer oefenen in aandacht. Zaaïen binnen je eigen cirkel is een prachtige metafoer om bij jezelf te blijven. Niet meer meters erbij en niet meer zaad bestellen dan

de tuin groot is. Sterk uitgangsmateriaal van veel vaste planten, aangevuld met een- en tweejarigen, bloeiende takken, kruiden, grassen en granen. Inheems snijgroen. Hoe doe je dat eigenlijk? Soort voor soort en tak na tak uitproberen. Bijvoorbeeld Ribes, wilg, krent, Hedera, balsempopulier, Diervilla. Klimaatverandering brengt verandering in keuze en verzorging van snijbloemen. Bijvoorbeeld de Sefir planten, vaak grijs en zilverkleurig zoals de Artemisia soorten, kunnen goed tegen lange periodes van droogte. Ik maak het liefst royale, natuurlijke boeketten. Een paar abonnees krijgen een ‘emmertje natuur’ om zelf te verwerken. Er is naast de vaste bestellingen voor de abonnees, regelmatig vraag naar een geboorte-tuultje, een herinneringsboeket of bloemen voor de jaarfeesten.

Het is belangrijk om de boeketten met exclusieve soorten en kwaliteit zich te laten onderscheiden van de reguliere boeketten. Het is een niche product. *Follow the Flower*: hoe boeiend en educatief is het voor abonnees de seizoenen in de boeketten te volgen. Vriendschappen ontstaan en blijven, samen met de uitwisseling van de boeketten. Het vaasleven van de biologisch-dynamische bloemen blijkt steeds weer verrassend lang te zijn. Voor een trouwe abonnee die al twintig jaar een boeket krijgt zijn ze onmisbaar: bloemen zijn voedsel voor de zintuigen en voeding voor de ziel.

Kijkend uit het raam naar het noorden zie ik een lichte welving in het landschap, daar stond de middeleeuwse Onstaborg aan de rand van het dorp. In mijn verbeelding bloeien er stinzenplanten. ‘Börgblaumkes’ zeggen de Groningers. En wat is er mooier dan een

stinzenboeket in het voorjaar? Naar het zuiden grenst de tuin aan het oude stroomdal-landschap van de Hunze. Lezend over landschapsecologie vraag ik me af welke oorspronkelijke planten uit dit gebied geschikt zijn voor een florale creatie. Zo kunnen zelfs boeketten verwijzen naar een streek. Daar groeit de wilde peen *Daucus Carota* met een beeldschoon weefaspect in het boeket. Of de glanshaver en de grote ossenstaart. In het boek *De wilde tuin, handleiding voor lui tuinieren* beschrijft Hans van Cuylenborg hoe oorspronkelijke plantengemeenschappen die passen in de ecologie van het gebied, hun gang mogen gaan en tot hun volle uitdrukking komen. Nu maken we een begin met het aanleggen van een tuin van inheemse soorten. Er ontwikkelt zich een verrassend patroon van nieuwe planten die hun weg mogen zoeken zonder grenzen. Dat komt mooi uit in deze levensfase, minder intensief werk waar ik helemaal blij van word. Respect voor samenhangen vind ik ook bij de Noorse eco-filosoof Arne Naess, die oproept om de natuur te bestuderen om haar te begrijpen. Diepe ecologie. Zo heb ik een speciale band met de *Salvia Glutinosa*. Ze is mijn kracht- en terugkeer-plant. In een periode van afscheid en vermoeidheid riep ze troostend me toe: “Ik ben er weer, zie je me niet?”

Dette van der Molen

Hildegards Hof

Sauwerd

050-7859162